

de nacht van collectieve **KRACHT**

VERHALENSSESSIES

RONDE 1 | 15:00-15:45

THEMA

PARTICIPATIE EN GEBIEDSGERICHT SAMENWERKEN

#NachtvanCollectieveKracht

#NachtvanCollectieveKracht

'BURGERPARTICIPATIE OMBUIGEN NAAR GEZAMENLIJKE ACTIE'

JACQUES GIESBERTZ | BURGERS EN HEERLEN NOORD

Het “Toxisch ongelijk”, Burgers & Heerlen Noord

tijdens de nacht van CollectieveKracht Rotterdam

door Jacques Giesbertz

Initiatiefnemer van Bewonersplatform Heerlen Noord

foto van Emilio Bernardi

de foto is slechts een stuk van Heerlen Noord

Wie doen er mee?

A large, abstract sculpture of a human head, constructed from a dense, interlocking mesh of various letters and symbols. The sculpture is positioned against a cloudy sky. Overlaid on the lower right portion of the sculpture is the Dutch text "Staan we open voor anderen?" in a bright yellow-green color with a black outline.

Staan we open voor
anderen?

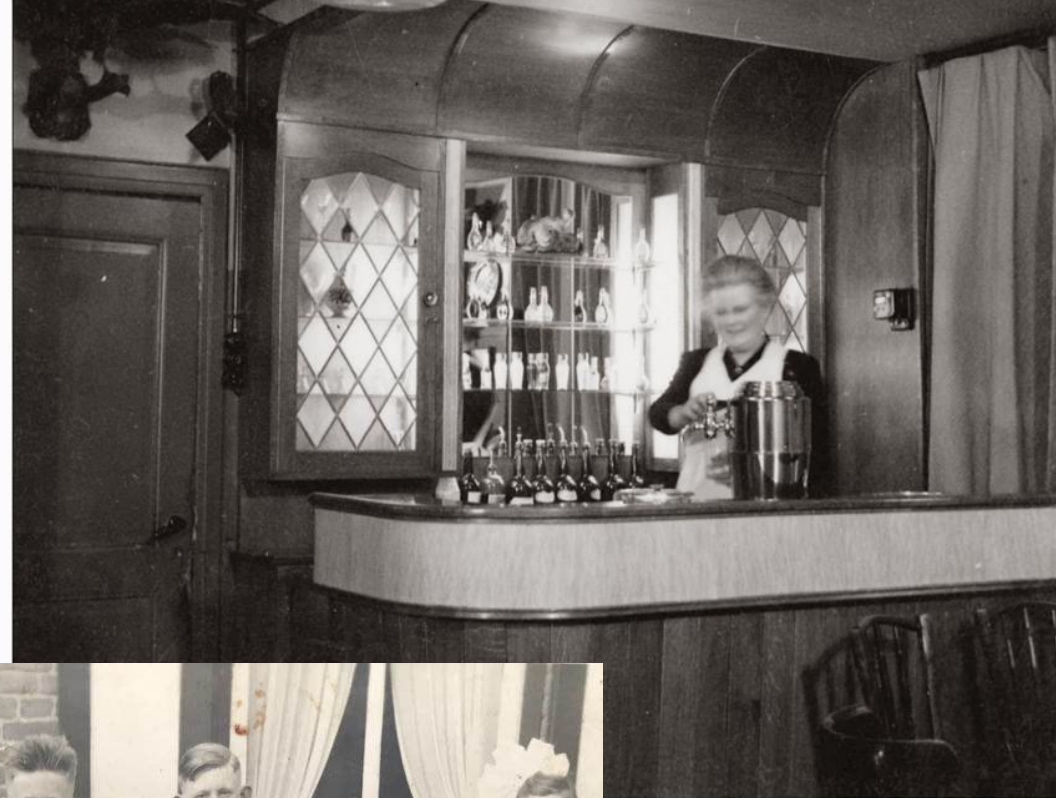
**IK ZIE, IK ZIE
WAT U NIET ZIET**

Wie folgt
wie?

Over mezelf.

- Jacques Giesbertz
- Net(Anders)Werken
- Initiatiefnemer van Bewonersplatform Heerlen Noord
- Ook contactpp voor Europe Direct Eindhoven
- Herintreder in Heerlen

Jacques Giesbertz van **Burgers en Heerlen-Noord** vertelt over dit jonge burgerinitiatief in een gebied waar ook een Rijksprogramma op gericht is. Het initiatief houdt zich bezig met burgerparticipatie algemeen (lobby, inhoud, politiek), komt met initiatieven zoals het openen van een leegstaande muziekschool en werkt actief samen met andere burgers aan een burgerbedrijf, namelijk Gilde Plus Heerlen. Welke patronen zijn herkenbaar in de relatie overheid – burgerinitiatief als het over participatie gaat? Jacques Giesbertz vraagt zich af of en waarom beide werelden elkaar uit de weg gaan? Is er sprake van een ‘toxisch ongelijk’ en zijn de burgers en de gemeenten in staat om elkaars ongelijk helend te maken en om te buigen naar gezamenlijke actie?

Aan cijfers, plannen en rapporten geen gebrek

- “Perspectief bieden”, Verwey Jonker Instituut
- “Leefbaarheid in Nederland”. De leefbarometer 3.0 , Atlas Research
- “Draagvlak voor het burgerforum” Een verkenning van de Nederlandse publieke opinie. SCP en Radboud Universiteit
- Brede Welvaart Limburg. Verdieping op het thema Arbeid en Werkgelegenheid, Neimed, Zuyd Onderzoek, CBS
- En dus ook...
- Routekaart van Lodewijk Asscher en Twijnstra Gudde
- Nationaal programma Heerlen Noord

Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid 20 focusgebieden en 19 steden

- “eenzijdige, goedkope woningvoorraad”
- “Gebrekkige samenwerking tussen sectoren en actoren”
- “De hulpvraag van kwetsbare groepen onderschat”

De doelen

- Verbeteren van de fysieke leefomgeving
- Bieden van een beter perspectief
- Het vergroten van de veiligheid

De verwondering over dit plan

- Integraal met de mond maar erg instrumenteel gericht
- Een goede kennisinfrastructuur... is een opsomming van partijen
- Allianties als formeel (?) bestuurlijk instrument
- Maar kunnen wij ook nog meedoen?

Onze verwondering over de overheid. Het toxische

- Veel gaat goed. Mag wel wat meer podium krijgen.
- En veel gaat slecht.
 - Openheid & Openbaarheid
 - Het tomeloos langs elkaar heen werken
 - Het gangenstelsel. Bij wie moet je zijn?
 - Meetbaarheid/ impact/ methode of model?
 - De neiging om expertise van buiten in te huren
 - Weinig verbinding met duurzaamheid, SDG's, brede welvaart
 - Bestuurlijk. Allianties zijn bestuurlijke gedachten
 - Gebruik maken van sociaal kapitaal. Men doet het liever zelf

Het toxische. Chronisch of te herstellen ?

- De overheid achter de muren
- Het wantrouwen bij de burgers. Ook onderling.
- De gevestigde orde. De arrogantie van de macht en gewoonte
- De chaotische, leuke, eigenwijze, onvoorspelbare burgers

De vragen van de overheid

- Hoe doen we dat eigenlijk burgerparticipatie. “Dat is complex.”
- Bereiken jullie alle lagen van de bevolking ?
- Wie beslist uiteindelijk?
- Mogen wij ook meedoen? Omgaan met petten en belangen
- Initiatieven van sociaal ondernemers/ burgerbedrijven zijn commercieel

Agenda verwonderen, vragen en verhalen

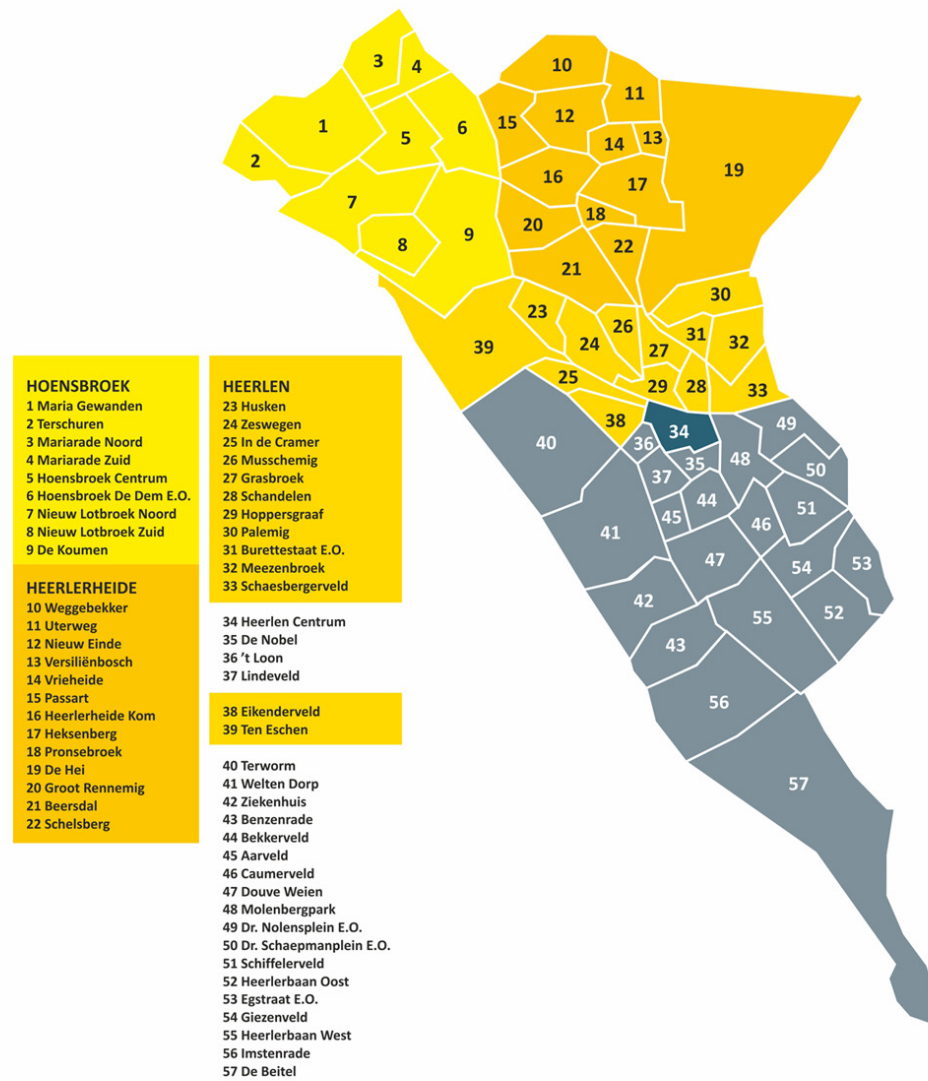
- Workshop of werkwinkel
- Het speelveld. Limburg en Heerlen in beelden
- Heerlen en Heerlen-Noord: over cijfers en verhalen
- Over burgerparticipatie; een doodgewoon lelijk woord
- Onze aanpak en dilemma's
- Carnaval, corona, de clerus en de klerken

**BEWONERS PLATFORM
HEERLEN NOORD**

HEERLEN NOORD VOLGENS RIJKSPROGRAMMA BUURT INDELING VOLGENS CBS

Enkele cijfers

• Laaggeletterdheid	20 %	(12%)
• Laag opleidingsniveau	45%	(29%)
• Bijstandsuitkeringen	11%	(5%)
• Arbeidsongeschiktheid	17%	(8%)
• Slechte gezondheid	41%	(24%)
• Voelt zich onveilig	29%	(25%)
• Energiearmoede	16%	(8%)

Onze aanpak

Bewonersplatform Heerlen Noord

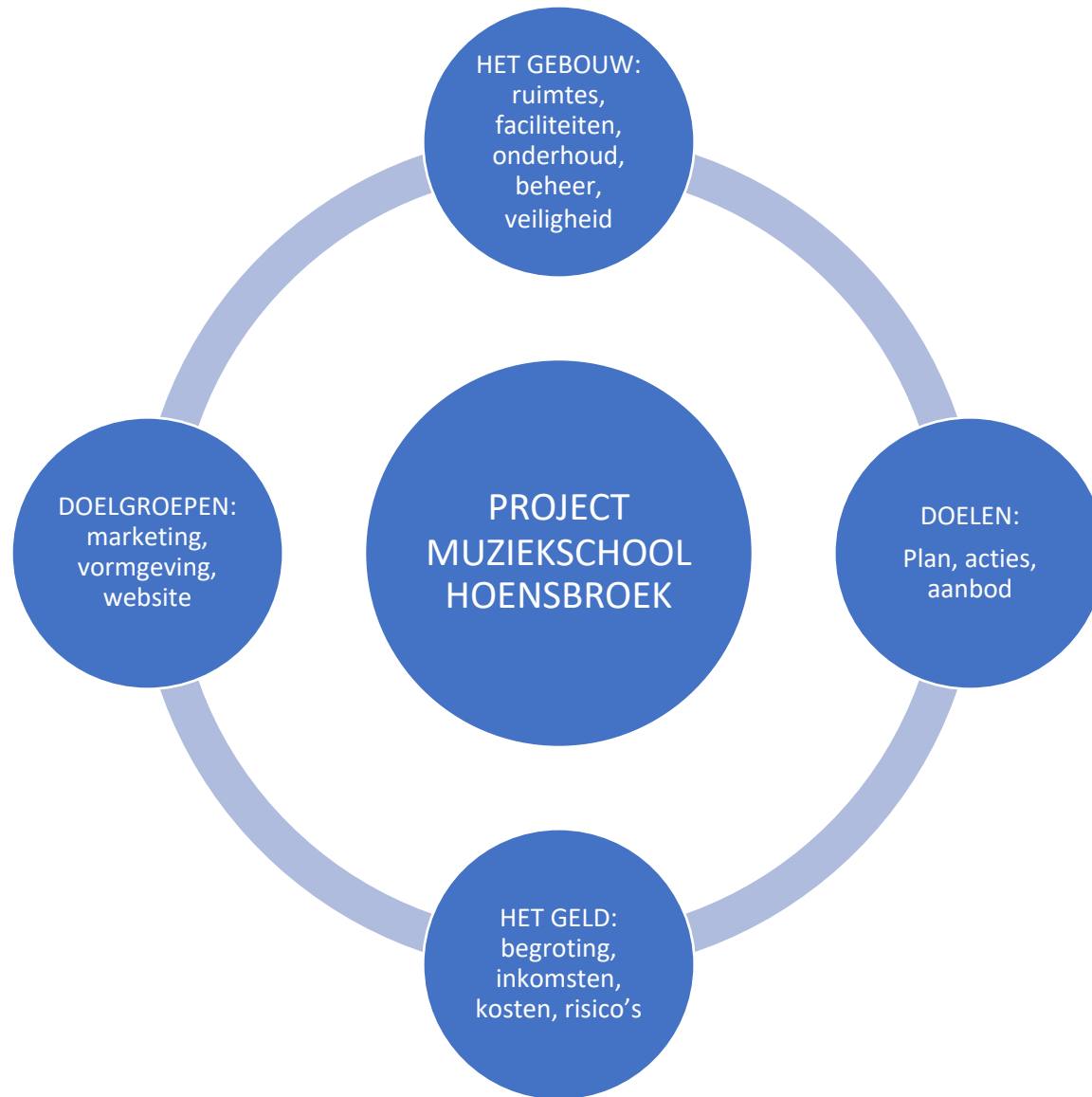
- Groep mensen. Iedereen kan meedoen. Expertise en enthousiasme
- Inspireren. Samen leren en werken.
- Infrastructuur. Kennisplatform, Facebookgroep, Nieuwsbrief
- Een burgerbedrijf. Concept Gilde Plus
- Kansen in de stad. De oude muziekschool
- Innovatie. De stad als school
- De kracht van dialogen
- Diensten en producten. Leer mij Heerlen Noord kennen

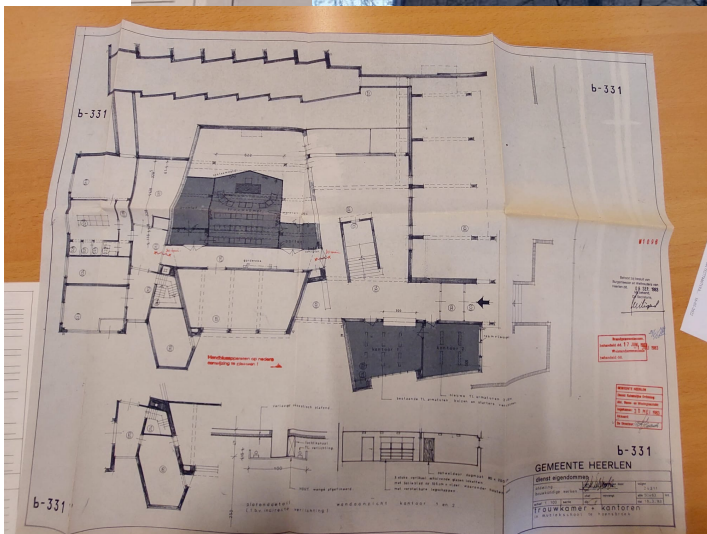
Huidige samenwerkingspartners:

- Verenigingen, zoals de Harmonie, Sint-Caecilia
- Scholen PO en VO, b.v. Broeklandcollege
- Buurthuizen zoals Butting-Inn
- Maatschappelijke organisaties zoals het Cultuurhuis Heerlen
- Kennisinstituten, zoals Hogeschool Zuyd Maastricht
- Ondernemers en ondernemersverenigingen
- De gemeente ...

Gilde Plus. Een bewezen concept

- www.gildeplus.nl
- Leer-en werkcommunity
- Broedplaats van sociale innovatie
- In maatschappelijke organisaties zoals Parktheater Eindhoven
- Binnenkort in Cultuurhuis Heerlen en buurthuis Butting-Inn

De stad als school

- Leren buiten de schoolmuren
- Bewoners als leraren voor anderen en visa versa
- Cities of Learning
- Samenwerking met anderen, zoals CINOP en natuurlijk lokale partners
- Voordelen: maak vraag en aanbod zichtbaar, basis voor werken aan je portfolio en aanpak vraagstukken

De kracht en de kunst van dialogen

- Eindhoven in Dialoog gaat ons helpen
- <https://eindhovenindialoog.nl/>
- Met expertise en opleidingen
- De dialoog als basis voor een goed, intens en menselijk gesprek
- Ideaal voor Heerlen Noord

**BEWONERS PLATFORM
HEERLEN NOORD**

En nu? Zachte heelmeeesters of de beuk erin?

- Krachten bundelen
- Gewoon beginnen. Maak je onmisbaar
- De bestuurlijke, politieke en juridische paden bewandelen
- Verleiden. De vierde macht moet meedoen. Werken tussen bewoners en visa versa.
- Meer experimenteren
- Meer samenwerken tussen werelden
- Gebruik best practices. Niet opnieuw alles zelf willen doen
- Ontgrenzen. Onthokken. Ontmoeten
- Meer ondernemerschap en eigen verantwoordelijkheid ontwikkelen
- Verbinden met SDG's, geluk, brede welvaart, duurzaamheid...
- Letterlijk internationaal gaan
- Leren van het carnaval

De volgers
leiden de leiders

Onze vragen

- Wij zoeken advies over gebiedscoöperatie
- Kan deze aanpak voor alle stadsdelen toegepast worden?
- Zijn er elementen in onze aanpak die u kan gebruiken?
- Hoe kunnen we nog meer samen optrekken?

Contactgegevens

- Anton ten Westenend
- anton@tenwestenend.nl
- 06-21866097
- Heerlen
- Initiatieven: Experiment(L)eerruimte Groene Loper/Stadslab
Maastricht, IBA-Werkhuizen/Academy, Maasai Education Center
(MEC), GMS-LAB Heerlen Noord, De (oude) Nor

Contactgegevens

- Jacques J.G. Giesbertz
- info@buzzychain.nl
- 06-48336765
- Slot Aldeborglaan 1/ 6432 JM Hoensbroek (Heerlen)
- Bedrijfsnaam: BuzzyChain
- Initiatieven:
 - Zwerfafvalrapen Mariagewanden en verder
 - Gilde Plus (www.gildeplus.nl)
 - Stadouders (www.stadouders.nl)
 - Gewoon Poezië (<https://jacques416.wixsite.com/gewoonpoezie>)
 - Gezelschap van Gildehuizen (www.gildehuizen.nl)

'DILEMMA'S VAN GEBIEDSGERICHT SAMENWERKEN'

ANJA JONGEJAN & GERARD DOORNBOS
GEBIEDSCOÖPERATIE BUIJTENLAND VAN RHOON

Buitenland van Rhoon

- Ontstaan en achtergrond

Een verkennend onderzoek
door Prof. Dr. C.P. Veerman

Kansen pakken in het 'Buitenland van Rhoon'

Supplemental Table 10: [Download](#)

Gepubliceerd op 15 september 2014

Provinciale Staten (PS) geven Gedeputeerde Staten (GS) opdracht om het vervolg van de natuur- en recreatieontwikkeling in het Buitenzand van Rhoon vorm te geven langs de lijnen van het advies dat de kwaliteitsmarkers in mei aanboden. PS stellen echter 3 voorwaarden voor het vervolgtraject. GS volgen deze opdracht van PS. Gedeputeerde Han Weber gaat binnenkort in gesprek met de opdrachtgever, staatssecretaris Van Dam.

FS geven de volgende voorwaarden voor het vervolg mee:

- iedereen die een fysieke bijdrage wil leveren aan het realiseren van de doelen moet zich vanaf het begin kunnen aansluiten bij de gebiedscoöperatie.
- De gemeente verzoeken niet terug te bestemmen naar agrarische doeleinden en het huidige bestemmingsplan pas te herzien op het moment dat de beoogde PHA-doelen en de bijbehorende inrichtings- en beheermaatregelen duidelijk zijn en planologisch verankerd.
- De natuur- en recreatiedoelen moeten voldoende uitgewerkt en geborgd

Streefbeeld

Gebiedscoöperatie Buitenland van Rhoon

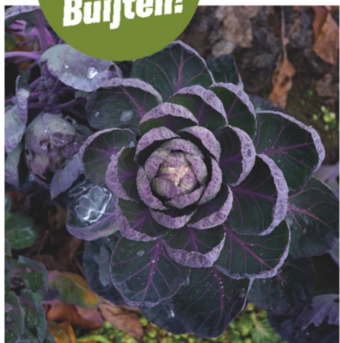

In deze coöperatie werken boeren, natuurorganisaties, recreatie-ondernemers en lokale verenigingen samen aan een mooi, natuurlijk en cultuurhistorisch landschap aan de rand van Rotterdam.

Samen willen we laten zien dat natuur, recreatie en landbouw heel goed samengaan.

Onze manier van boeren is niet alleen beter voor de planten en dieren, maar levert ook lekker eten en drinken én een mooi landschap op.

Lekker
van
Buiten!

Lekker
naar
Buiten!

VET & LAZY

en: Gebroeders Barendregt Holding B.V. • G. van Herk Groenten • Piet van der Jagt • Maatschap de Klerk-de Koning • W. de Koning • St. Maatschap tussen L.H. Kooijman & J.W. Kooijman-van der Linden • Firma G. Lems en Zoon • Vereniging Recreatie Heuvelsteyn

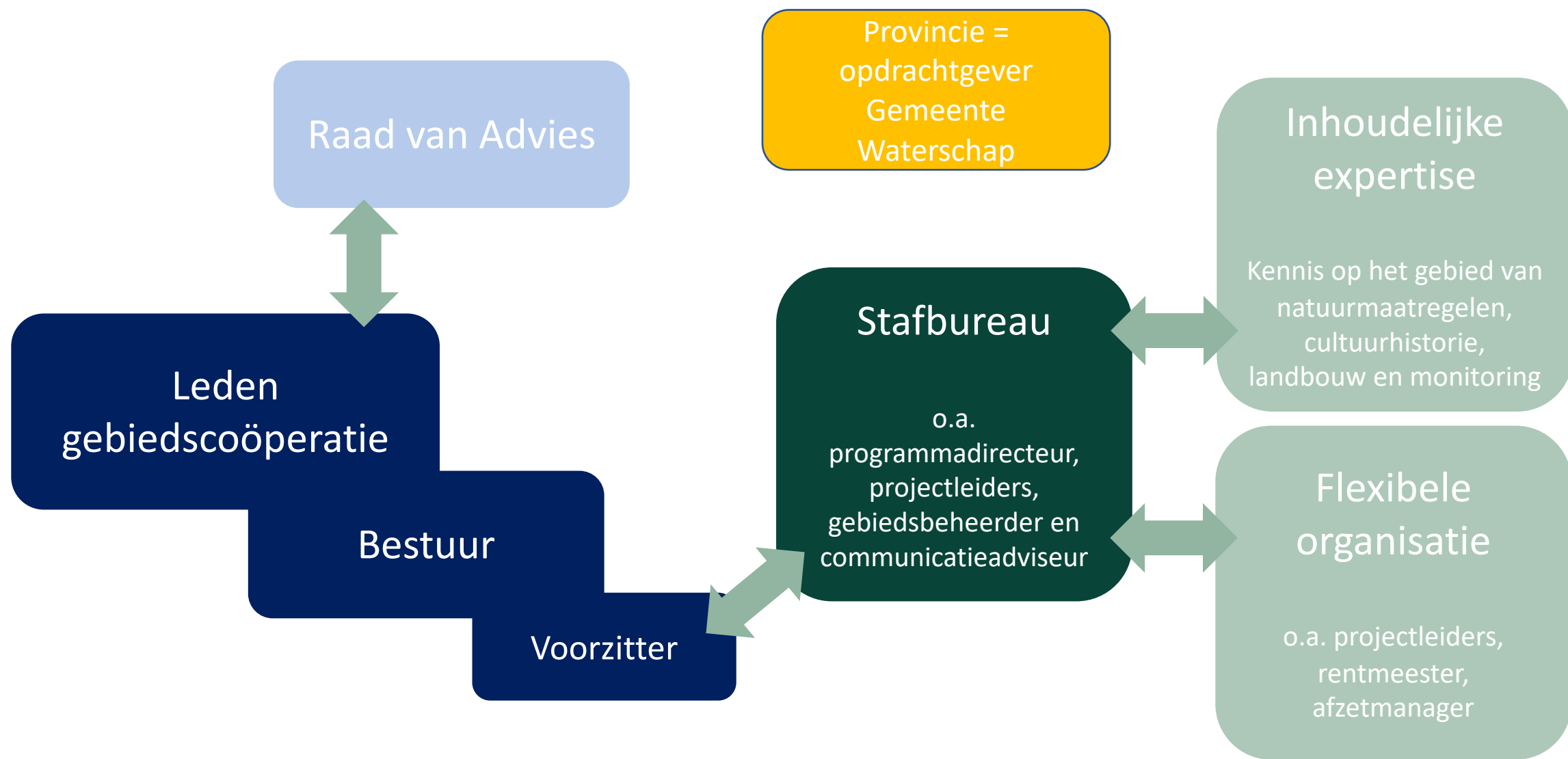

Streefbeeld

**Wij geloven dat het anders kan.
Wij willen:**

- Het Buitenland van Rhoon verder ontwikkelen als gebied waar **natuur, landbouw en recreatie hand in hand** gaan
- De **natuur** een eerlijke kans geven
- Onze directe omgeving voeden met **duurzaam en extensief geteelde producten** van dichtbij
- De **regio** aangenaam laten **vertoeven**

Organisatie en speelveld gebiedscoöperatie

De algemene ledenvergadering

- Wie zijn de leden
- Besluiten met consent, hoe werkt dat?

Besluiten met consent

- Alle besluiten van de algemene ledenvergadering worden genomen **met consent van alle dan aanwezige leden**.
- Als er **geen consent** is voor een voorstel, dan wordt besluitvorming over het onderwerp **drie weken uitgesteld**.
- Indien er in een **tweede algemene ledenvergadering** over het zelfde voorstel **geen consent** gevonden wordt, neemt **het bestuur** een beslissing met ten minste 3/4^e meerderheid.
- De algemene ledenvergadering kan met consent besluiten om de **besluitvorming** over een specifiek onderwerp aan het bestuur of een deel van de leden te **delegeren**.

Het sociaal dilemma

Voorbeeld
Polderdag

Het sociaal dilemma

Individueel versus collectief:

- Voorbeeld uitkoop agrarisch ondernemers
- Voorbeeld reële pachtprijs

Behoud van eigenheid

Voorbeeld aanleg
natuurvriendelijke
oevers

Voorbeeld
relatie provincie

Inzichten

- Contact houden
- Meer naar buiten
- Luisteren
- Rug recht houden

Gesprek en vragen

'BUURTCOÖPERATIE KRIJGT NAVOLGING'

MICHEL LINTERMANS | STATIONSPARK DEURNE

**Ook hier groeit
iets moois**

Zoals het was stationsgebied Deurne

Het voorplein bij stationsplein Deurne

De huiskamer

Fairtrade station

Biodiversiteit langs het spoor

Het eerste watertappunt

Historie in beeld brengen

Muurschildering

De moestuin

De moestuin – het vervolg

Zinvolle (dag)besteding

Het zwurfafval

Het bezoek aan Deurne

Vragen

de nacht van collectieve **KRACHT**

VERHALENSSESSIES

RONDE 2 | 16:00-16:45

THEMA

TRIAL AND ERROR

#NachtvanCollectieveKracht

‘VOLHARDEN OM JE TE BEWIJZEN’

JAN LEMMERS | WIJKCOOP010

‘STADSWORMERIJ: COMPOSTEERINRICHTING, AFVALVERWERKER EN/OF VEEHOUDERIJBEDRIJF?’

EDGAR VAN GRONINGEN | STADSWORMERIJ AMERSFOORT

CollectieveKracht – 16/9/2022 – Rotterdam
Edgar J.G. van Groningen

**STADSWORMERIJ: COMPOSTEERINRICHTING,
AFVALVERWERKER EN/OF VEEHOUDERIJBEDRIJF?**

Over donkere wolken en licht in de duisternis...

Beeld: Gemeente Amersfoort

- *‘Het recht op de stad is veel meer dan de individuele vrijheid om toegang te krijgen tot stedelijke hulpbronnen: het is een recht om onszelf te veranderen door de stad te veranderen. Het is bovendien eerder een gemeenschappelijk dan een individueel recht ...*
[Harvey, 2008]

Kringlooplandbouw cq. circulair voedselsysteem: hét moet (transitie-opgave), hét kan (4.000 jr.!), het is gewenst (beleidsambitie)

Is het mogelijk om tien miljard wereldbewoners duurzaam van eten te voorzien? Tachtig Wageningse wetenschappers denken van wel.

1 Ons voedselsysteem moet (meer) circulair worden

*Trouw,
31/10/2020*

Het produceren van voedsel voor de

men die zich niet lenen voor menselijke consumptie of die echt onvermijdbaar zijn, en verder met gras omdat dat voor mensen oneetbaar is. De hoeveelheid beschikbare grond voor veevoer bepaalt de omvang van de veestapel en dus hoeveel vlees mensen kunnen eten. En als het gaat om het omzetten van veevoer in menselijk voedsel zijn vissen een stuk efficiënter dan koeien of varkens. Zo bezien kunnen we reststromen beter aan vissen voeren dan aan varkens. De ultieme kringloop, zeggen filosofen Eva Meijer, Bernice Bovenkerk en Hanneke Nijland, is als de mens na zijn dood zijn lichaam ter beschikking stelt aan wilde dieren – zo ontstaat een eindeloze cyclus van eten en gegeten worden.

Met een voorwoord van Louise O. Fresco
Ingrid de Zwart • Jeroen Candel (red.)

10 MILJARD MONDEN

Hoe we de wereld gaan voeden in 2050

LNV-2018

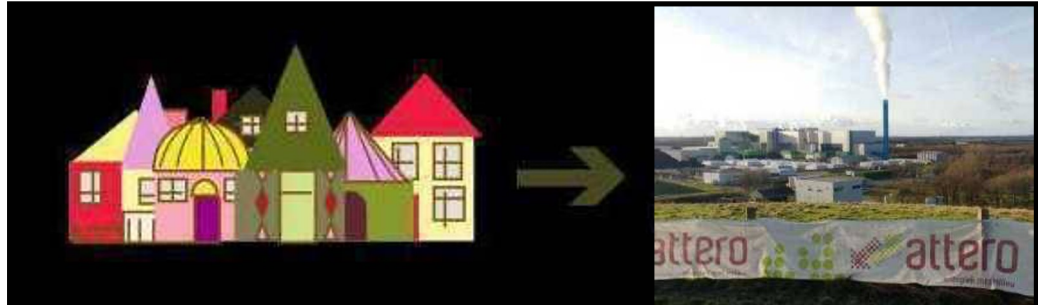

**Landbouw, natuur
en voedsel: waardevol
en verbonden**

Nederland als koploper in kringlooplandbouw

Waarom anders? Heden = (bijna) geheel gecentraliseerde verwerking

=> véél diesel; ver weg; weinig betrokkenheid; eenzijdige waardecreatie; soms bedroevend lage kwaliteit

- Rigid | Linear | Industrial | Unsustainable

AMSTERDAM

Akkers vervuild door plastic in compost: "Te veel rotzooi in de gft-bak"

22 september 2018, 08.43 uur · Aangepast 24 september 2018, 10.14 uur · Door Joost Lammers.

HAARLEMMEERMEER - Compost dat gemaakt wordt van groente-, fruit-, en tuinafval (gft) zit soms vol met plastic deeltjes, waardoor het milieu vervuild raakt als de compost over het land wordt verspreid. Boosdoener is de consument, die het gft-afval niet goed genoeg scheidt. Akkerbouwer Jasper Roubos uit Abbenes maakt zich daar boos over.

"Kijk, hier ligt weer een blauw stukje". Boer Jasper Roubos loopt gebogen over zijn land en raapt voortdurend kleine stukjes plastic op. "Ik had wat compost uitgespreid en dat leek een schone hoop, maar er zit allemaal plastic in."

Door compost te gebruiken wil Jasper milieuvriendelijk boeren, vooral omdat compost minder vervuילend is dan mest. "Dit is de basis voor het duurzaam bewerken van je landbouwgrond. Als dat vervuild is, dan hebben we toch een serieus probleem. Burgers

ADVERTENTIE

Indien effectief, dan zou gecentraliseerde aanpak te billijken zijn!

=> máár: (heel) veel GF(T) belandt in restafval en dus verbrandingsoven

=> “bierviltjes schatting” **NIET ingezameld GFT** obv. inzameldata Amersfoort:

75 kg p.p./jr. $[(82,5 + 69,8) : 2] \times 150.000$ inwoners = 10.000.000 kg GF(T) in restafval!

=> bovendien (héél) veel organisch afval van horeca / supermarkten / kantoren & bedrijfskantines / zorginstellingen / enz. beland sowieso in restafval

In kg p.p. / jr.	Hoogbouw	Laagbouw
GFT-totaal	82,5	69,8
Keukenafval	49,6	43,7

En iedereen kan meedoen... ;-)
<https://nos.nl/video/2282278-prinses-laurentien-geinspireerd-door-duurzame-stadswormerij.html>

Kortom: méér passie, méér betrokkenheid, méér hart & handen

> **INSPIRATIEBRON 1:** <https://earthmatter.org/>

Deze NGO zet zich in voor 'the art, science, and application of composting in and around New York City'; kern: betrokkenheid bewoners én op actieve wijze mensen betrekken; van jong tot oud; veel handwerk; sterke relatie met buurttuinen & stadslandbouwprojecten

=> zie bv. "jaarverslag 2020":

<https://www.youtube.com/watch?v=urplP8nmeo8>

INSPIRATIEBRON 2: <https://alchimistes.co/>

Deze maatschappelijke onderneming verwerkt inmiddels op meerdere locaties (8!) op “micro-industriële wijze” organisch afval tot compost; kern zijn grote compostmachines, waarmee deel van werk is geautomatiseerd. Uitgangspunt is ‘opwaarderen’ van bestaande en niet-gebruikte terreinen.

=> zie bv. <https://www.youtube.com/watch?v=FvvOe72exEA>

Collectieve opdracht: re-framing “GF(E) = vies!”

Rietbergen e.a. Reframing Groente- en Fruitafval. Design Innovation Group i/o RWS. 2018

Stel dat we GF benaderen als...

“Voedsel is het
fijne bijproduct
van GF”

Stel dat we GF benaderen als...

“GF is iets
wat er gewoon
bij hoort”

dan...

Stel dat we GF benaderen als...

“GF is een
stadium in een
natuurlijk proces”

dan...

Na jaren voorbereiding, van 4-2019 t/m 8-2022: 2x/wk – totaal 349 rondes!

Cor Holtackers, Het Lokaal:

De Stadswormerij en Het Lokaal laten Amersfoort groeien en bloeien. De StadsWormerij is een mooi voorbeeld van circulaire economie met een lokale impact!!

Foto: Saskia Berdenis van Berlekom

StadsWormerij
VERMICOMPOST UIT AMERSFOORTSE KEUKEN

StadsWormerij
Coöperatie U.A.

postadres:
Surinamelaan 53a
3818 TD Amersfoort
post@stadswormerij.nl

Edgar: 06 – 145 340 44
Kees: 06 – 244 333 79

Onze wormen volgen?

Onze wormen knuffelen?
Dat kan -na afspraak- in
de KeistadLoods, Oude
Lageweg 66 te Amersfoort

Colofon
Fotografie:
Saskia Berdenis van Berlekom
Grafische vormgeving:
Charlot Luiting
Druk:
PeterPrint, BioTop-papier

StadsWormerij
VERMICOMPOST UIT AMERSFOORTSE KEUKEN

→ **organisch afvaldienst(B2B)** voor (bio-)supermarkten, cateraars, horeca, kantines en maatschappelijke instellingen

→ **in, voor, door, met Amersfoort(ers)!**

Input = plantaardige organische stadsstromen!

- > nVWA-proof: groente- en fruitresten, houtchips, koffieprut, maaisel, bladeren, enz.
- > toekomst: GFT (dierlijke bijproducten)
- > vraagt: hygiëniseren mbv composteermachine + “ruimte” in wetgeving

1 van 1.500 innovatieve circulaire organisaties in NL + 1 van TROUW'S DUURZAME 100 (2021 én 2022)

Innovatief vanwege 'vernieuwende' technologie. Pioniers van Nederland in transitie: werken concrete alternatieven uit voor huidige productie / consumptie

CE vraagt ***verschuivingen in maatschappij, nieuwe samenwerkingen, andere wet- en regelgeving, opvattingen en gewoontes*** (die niet "met één druk op de knop te veranderen zijn)

Binnen CE óók andere doelstellingen: sociaal, maatschappelijk en/of leefomgeving

=> StadsWormerij als *social enterprise* cq. *impact onderneming*

=> StadsWormerij als uiting van CollectieveKracht

Ranglijst
**Trouw maakt groenste denkers en doeners
6 oktober bekend op uitreiking Duurzame Top 100**

De nieuwe redactie Duurzaamheid & Economie presenteert het meest duurzame burgerinitiatief van 2022.

Tussen circulaire dromen en politieke daden staan complexe wetten in de weg ...

- GFT voeren aan wormen is -nu- niet mogelijk; wormen zijn vee cq. productiedier (Wet Dieren).
- Voor StadsWormerij-activiteiten is vergunning (dus) niet te verkrijgen; enkel een lokale ontheffing.
- Ontbreken van zekerheid over een vergunning belemmert potentiële financiers; gewenste opschaling is daardoor niet mogelijk.
- Voorkeur = structurele oplossing door **detrivoren** (“afval-eters”) uit te zonderen tbv versnelling circulaire economie.
- Voor korte termijn: beleidsregel vanuit LNV + nVWA kan uitkomst bieden: niet handhaven bij bedrijven die wormen gebruiken als katalysator voor de productie van vermicompost (obv artikel 3.4 regeling Dierlijke Bijproducten).

Bovendien: per 30 september 2022 zijn we dakloos! (artikelen StadAmersfoort.nl (BDU) / Amersfoortse Courant (AD))

▲ Edgar van Groningen en Kees Huijbregts in de Stadswormerij. Voor 1 oktober moet de loods aan de Oude Lageweg zijn ontmanteld. © Cees Wouda

Na het produceren van 50.000 kilo (!) poep is het avontuur over voor de Stadswormerij: 'Heel pijnlijk'

De Stadswormerij stopt noodgedwongen met de productie van compost. Vanwege de strikte wet- en regelgeving is het niet gelukt om vervangende bedrijfsruimte te vinden. Het huidige onderkomen, de KeistadLoods aan de Oude Lageweg, moet plaatsmaken voor afvalverwerker Rova.

Wichard Maassen 03-08-22, 16:30

Daarmee komt een voorlopig einde aan een [bijzonder, duurzaam initiatief](#). Sinds het voorjaar van 2019 werd met behulp van regenwormen, die zich een weg vreten door groente-, fruit- en tuinafval, meststof voor planten geproduceerd. Dat oft haalden de beheerders van de Stadswormerij tweemaal per week on hii

Initiatiefnemers StadsWormerij; heen en weer geslingerd tussen hoop en vrees

3 sep, 09:00 Duurzaamheid Voorlezen

Edgar van Groningen (links) en Kees Huijbregts zijn de initiatiefnemers van de Stadswormerij bij een zelfgefabriceerde zeef. „Toch nog hoop op een doorstart“...

Daan Bleuel

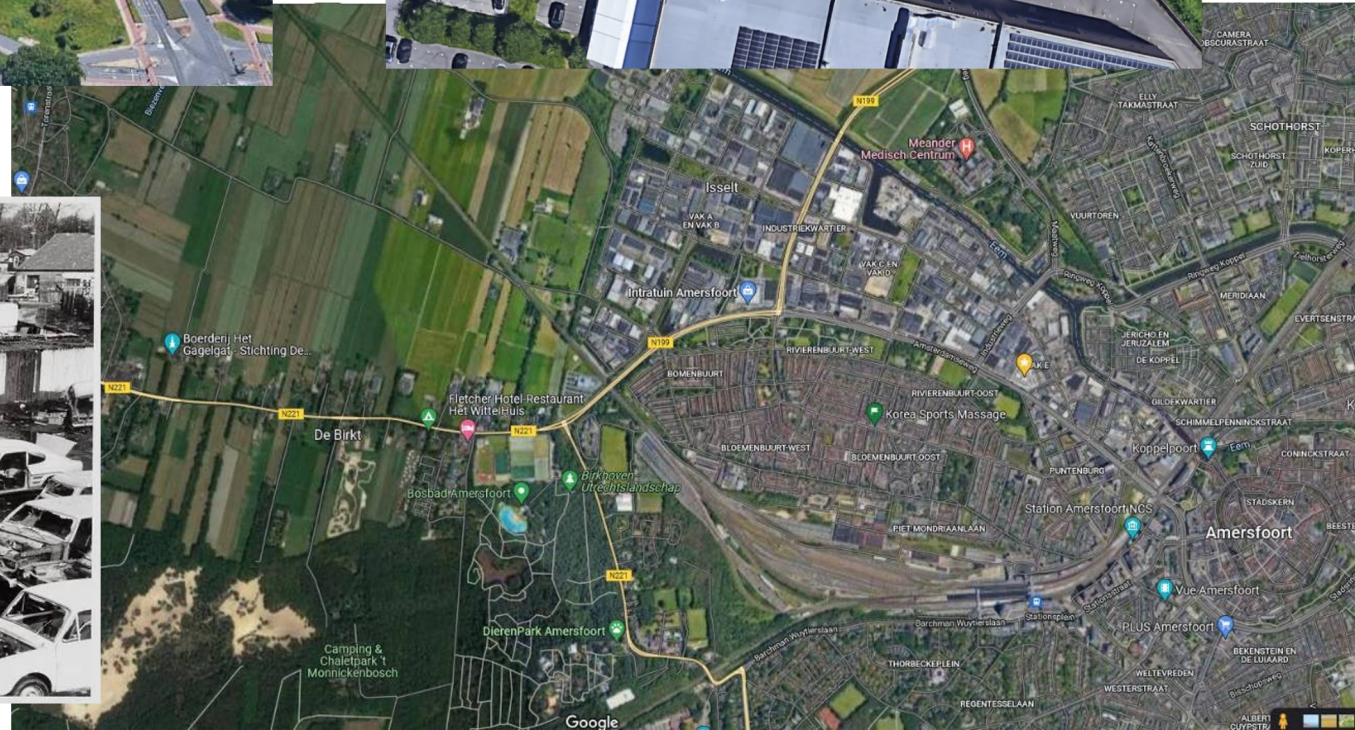
AMERSFOORT Vrijdag 30 september valt het doek voor de StadsWormerij in een loods aan de Oude Lageweg tussen Amersfoort en Hoevelaken. Definitief? Of gloort er toch nog hoop op een doorstart? De initiatiefnemers worden dezer dagen heen en weer geslingerd tussen hoop en vrees.

**Huisvesting StadsWormerij 2.0 = innovatie, educatie, betekenisvol werk;
méér dan afvalverwerkingsbedrijf cq. composteer-inrichting.**

**Dus omgeving moet “passen” bij nieuwe voedselverhaal: groen, lokaal,
natuurlijke verblijfskwaliteit => meer erf dan industrieterrein!**

Goed nieuws: Gem. Amersfoort ziet ons “landen” op Middelhoefseweg
-> idee: samenwerkplek (ca.2.500m²) voor innovatoren in urban voedselsysteem (bv. De Baai -> digeponics + anderen?)

Onze focus tbv. doorstart StadsWormerij 2.0:

- * Gesprek met Gem. Amersfoort over locatie afronden**
 - * Meewerkende overheden, in bijzonder: Min. LNV!**
 - * Businesscase aanscherpen – meedenkkraft gezocht!**
 - * Financiering (€2.5-3ton) rondbreien; crowd / subsidie / lening /**
- => FIRST BELIEVERS: oa. particulieren / rabobank (Banking4Food) / ...**

Mail: POST@STADSWORMERIJ

ONZE WORMEN ZIJN ACTIEF OP FACEBOOK / INSTA / TWITTER

‘COÖPERATIE IS INTEGRATIE: SAMENWERKING TUSSEN BURGERCOLLECTIEVEN IN WONEN EN ENERGIE’

JASPER KLAPWIJK | ENERGIECOÖPERATIE ZUIDERLICHT

het gebouw en het zonnedak

De collectieve kracht van integratie

de
nieuwe
meent

Energiecoöperatie

Zuiderlicht

Schone energie van lokale bronnen

Nacht van de collectieve kracht
Rotterdam, 16 september 2022

Jasper Klapwijk

inhoud

An architectural rendering of a modern residential building with a courtyard. The building is multi-storied with a mix of brick and light-colored panels. It features balconies with glass railings and some greenery. A tall, cylindrical brick chimney is visible on the left. In the foreground, there is a paved courtyard with a small garden bed, a few people walking and sitting, and a white van parked on the left. The sky is bright with some clouds.

- Het gebouw van de Nieuwe Meent: consumptie
- Het zonnedak van Zuiderlicht: productie
- De aansluitingen van Liander: allocatie
- Geen markt, maar energie- en woongemeenschap
- Integratie als oplossing: zonnestroom en warmte
- De collectieve kracht van integratie: samenwerking

het gebouw van de Nieuwe Meent

het gebouw van de Nieuwe Meent

- 15 sociale huurwoningen
- 5 woongroepen onzelfstandig
- Gemeenschappelijke ruimte 170 m²
- Sociale onderneming 190 m²
- Onderlinge zorg (woongroep 55+)
- Diversiteit en inclusiviteit
- Duurzaamheid

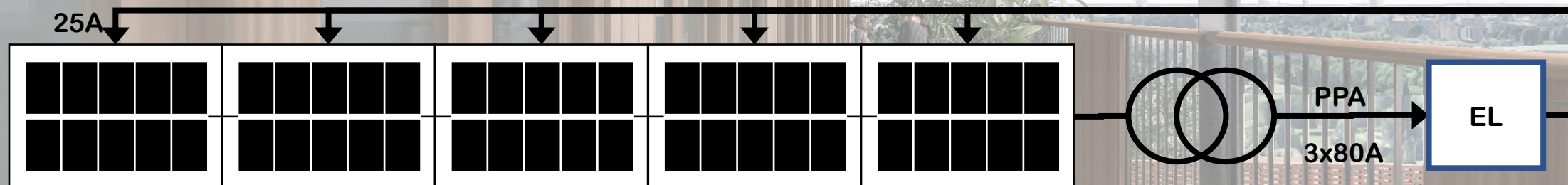
het zonnedak van Zuiderlicht

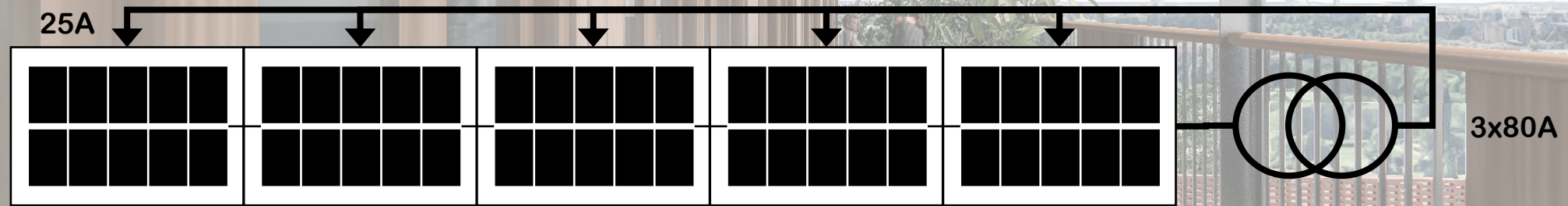
het zonnedak van Zuiderlicht

- 174 PV-panelen 400 Wp , opbrengst 72 MWh per jaar
- Eigen gebruik: 44% opgewekte energie, 22% verbruik
- Teruglevering: 56% opgewekte energie
- Investering € 90.000: 30.000 leden, 60.000 lening
- Subsidie coöperatieve energieopwek € 0,1204 per kWh
- Rendement installatie: 4,8%

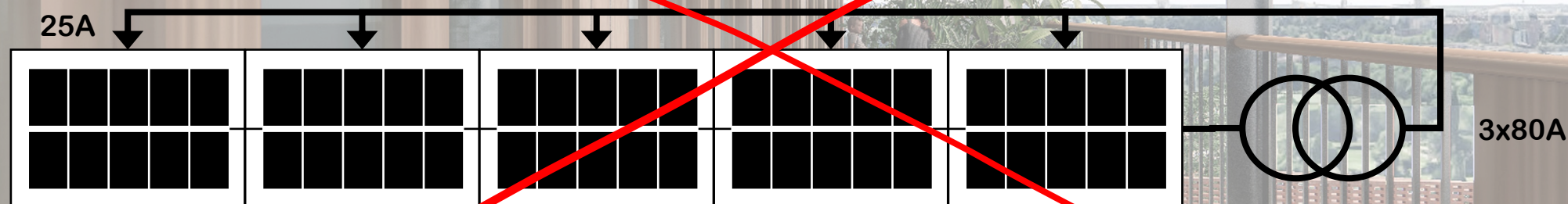
de aansluiting van Liander

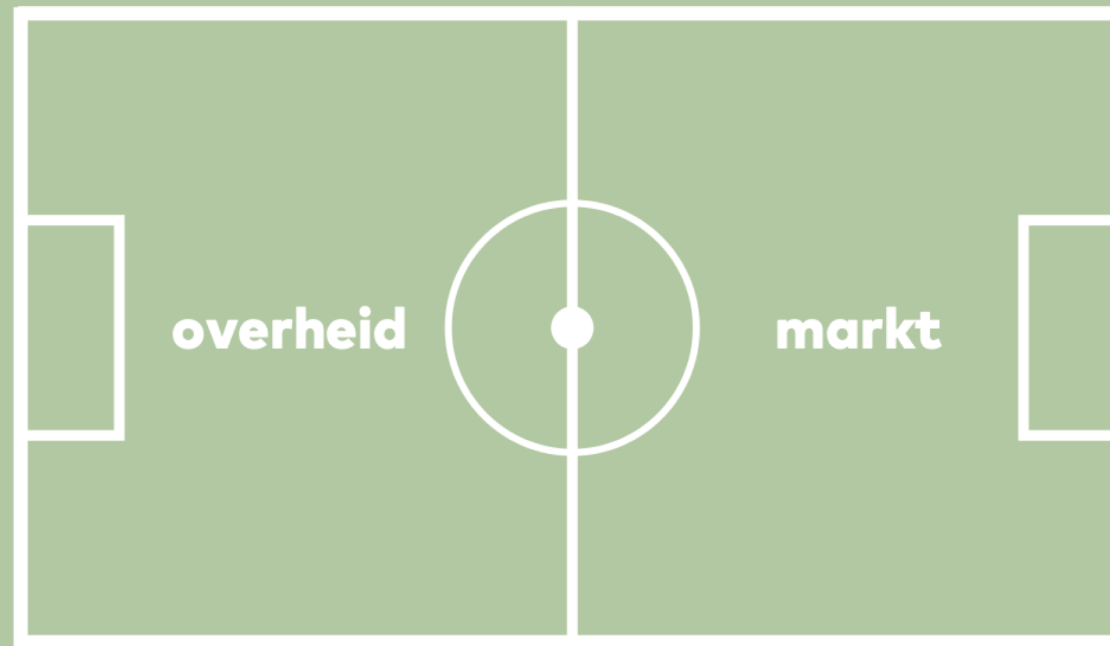
allocatie binnen de gemeenschap

keuzevrijheid = distributieverbod

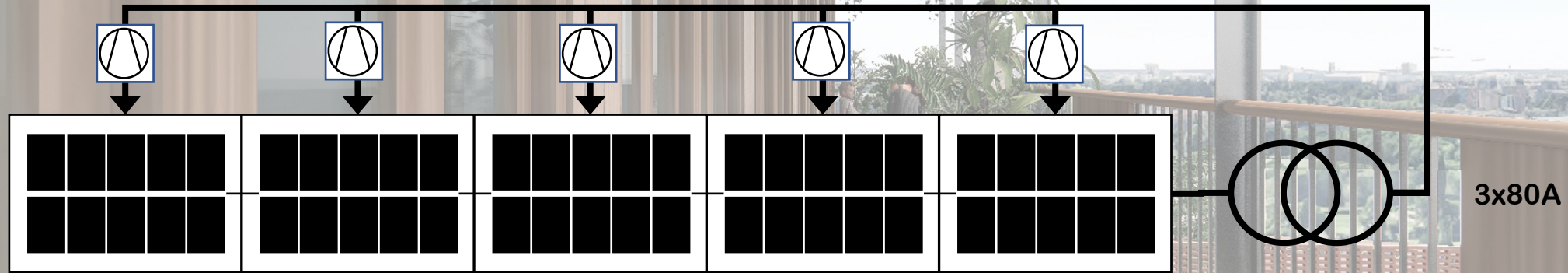
geen markt...

...maar gemeenschappen

oplossing: integratie warmte en zon

de collectieve kracht van integratie

- Samen collectieve zelflevering van diensten mogelijk maken
- Meervoudig gebruik: dak = isolatie + waterberging + zonnestroom
- Delen van kosten geeft collectief de hoogste opbrengst
- Niet differentieren, maar integreren: stroom + warmte = energie
- Coöperatie past bij coöperaties en gaat daardoor 'als vanzelf'
- Uit integratie ontstaan nieuwe concepten die elders bruikbaar zijn

hoe gaat het nu verder?

- Omgevingsvergunning definitief
- Aannemingsovereenkomst getekend
- Financiering in onderhandeling (met groenkorting!)
- Installatieconcept doorontwikkelen met installatieadviseur
- Projectleiders voor uitvoering: start bouw eind 2022
- Toepassing concept op collectieve zelflevering elders

de Nieuwe Meent
WOONCOÖPERATIE
AMSTERDAM OOST
COMING SOON !!

de nacht van collectieve **KRACHT**

VERHALENSESSIES

RONDE 3 | 17:00-17:45

THEMA

VEERKRACHT DOOR EIGENHEID TE BEWAREN

#NachtvanCollectieveKracht

Stichting
Erasmus
Trustfonds

stichting
Goede Grutten

‘DOEN WAT LEDEN BELANGRIJK VINDEN’

HILDE WIELAARD | ZORGCOÖPERATIE ANNA ZORGT

‘ONTMOETINGEN DIE SMAKEN NAAR MEER’

MIREILLE VAN GORKUM & BEN LACHHAB
DE PARTICIPATIE KEUKEN

'HOLDING THE SPACE'

KARIN RIENSTRA | HAVEN 5

